

لغات و اصطلاحات و واژه‌هایی که مشابه آنها در زبان فارسی وجود ندارد، دچار مشکلات و گرفتاری‌های ناشی از نارسائی ترجمه و نبودن کلمات معادل این اصطلاحات شده باشند. بدین جهت و بمنظور استفاده محققان و مترجمانی که قصد مطالعه و کار در این زمینه را داشته باشند، با استناد به مجموع اسناد و مدارک، رسالات و نشریاتی که بدو زبان (انگلیسی - فارسی) بوسیله لژتهران و سایر لژهای تابعه اسکاتلند چاپ و منتشر شده، این کلمات و اصطلاحات مخصوص با ترجمه فارسی آنها در اینجا منعکس می‌شود. لازم به تذکر است که ترجمه این لغات مورد تأیید و قبول لژهای مذکور می‌باشد:

Ancient	باستانی
Summary of the Ancient charges	تکالیف و مقررات باستانی
Constitution and Laws	قانون اساسی
Laws of the Lodge	آئین نامه داخلی لژ
Charter	فرمان منشور
Accepted	پذیرفته شده
Installation	تنسیب
Lodge Funder Members	بنیانگذاران لژ
Officer bearers	افسران لژ
Respective Kings and Rulers	پادشاهان و رؤساء کشورها
The G.L of Scotland rulers of the craft	لژ اعظم اسکاتلند و رؤساء آن
Rulers of Sister Constitutions	رؤساء لژهای اعظم وابسته
The D. S. And G. officers of the G. L. of Scotland In Iran	رؤساء و افسران لژ اسکاتلند در ایران

Craef	دعای برکت
Warden	سرپرست
Loyal Toast	به سلامتی هنگام صرف شام
Cavel	کوبه استادی فراماسو نری
The Adress	خطبه
Obligated	قسم خوردن

در مراسم تأسیس لژهای فراماسو نری اصطلاحات زیر بکار می رود :

Board of Installed Masters	هیئت استادان تنصیب شده
Installing High Wopshipful Master	حضرت استاد ارجمند تنصیب کننده
Installing Past Master	حضرت استاد ارجمند پیشین تنصیب کننده
Installing Jonior Master	سرپرست ارجمند اول تنصیب کننده
Installing Jonior Master	سرپرست ارجمند دوم تنصیب کننده
Installing Master of Ceremonies	رئیس تشریفات تنصیب کننده
Installing Inner Guard	نگهبان داخلی تنصیب کننده
Installing Tyler	نگهبان خارجی تنصیب کننده

در لژهای انگلیسی مقامها و اصطلاحات زیر بکار می رود :

The 2 nd Degree	لژ درجه دوم
The 3 nd Degree	لژ درجه سوم
M. M. (Master Mason)	استاد بنایان (با علامت مخفف)
F. As	کارآموزان
E. Cs	کارباران

افسران لژ که برای يك سال فراماسونری (مهبر تا خرداد) انتخاب می‌شوند

Right Worshipful Master	حضرت استاد ارجمند
Deputa Master	قائم مقام استاد
Substitute Master	معاون استاد
Senior Warden	سرپرست اول
Jonior Warden	دوم
Secretary	دبیر
Treasurer	خزانه‌دار
Senior Deacon	راهنمای اول
Jonior Deacon	دوم
Director of Ceremonies	مدیر تشریفات
Bible Bearer	کتاب بر (حامل کتاب مقدس)
Inner Guard	نگهبان داخلی
Tyler	نگهبان خارجی

از سال ۱۹۵۷ (۱۳۳۶ - ه) که «لژ تهران» - نخستین لژ فارسی زبان تابع اسکاتلند - رسمیت یافت، در سالنامه‌های گراند لژ مذکور مشخصات لژ و همچنین اسامی و مشخصات واسطه‌ها، تراپتین، دبیران و رؤسای لژ در انگلستان و ایران در ردیف ۱۵۴۱ لژهای جهانی اسکاتلند، همه ساله مرتباً چاپ می‌شود. برای آشنا شدن با نظر گراند لژ اسکاتلند، درباره لژ تهران و مطالبی که از طرف مرکز جهانی این لژ پیرامون فعالیت فراماسونری‌های ایرانی منتشر می‌شود، در اینجا قسمتهای کوتاهی از مندرجات سال‌های مختلف سالنامه گراند لژ اسکاتلند را نقل می‌کنیم:

**معرفی لژ تهران
در کتاب سال
لژ اسکاتلند**

اولین واسطه‌هایی که نام آنها در ردیف لژ مذکور ثبت شده،
 لژ تهران ۱۵۴۱ دو انگلیسی مقیم انگلستان هستند. یکی «جیمز مک نامارا»
 که سال‌ها در لژ مسجد سلیمان فعالیت داشته و دیگری یکی
 از اعضای شرکت سابق نفت در ایران می‌باشد که به این شرح معرفی شده‌اند :

سال ۱۹۵۷

James H. Mcnamara, 32 Prestwick street, Glasgow, S. W.3 pr.M.
 Thomas I. Robertson, 19 the crescent, Gowkshill, Gorebridge
 Pr. S. W.

در سال ۱۹۵۸ هیچگونه تغییراتی در مشخصات داده نشده، ولی سال بعد
 شخص دیگری بنام :

James M. Gray, 223 Broomfield
 Crescent, Edinburgh, 12

بمندرجات سالنامه اضافه شده است.

سال ۱۹۶۱ بدون تغییرات است و سال بعد تا ۱۹۶۴ را بطین لژ در انگلستان
 و تهران این اشخاص بوده‌اند :

James H. Mcnamara, 32 Prestwick street, Glasgow.
 Thomas I. Robertson, 19 The crescent, gewkshill, Goreb.
 James M. Grey, 228 Broomfield crescent, Edinbourg, 12 .
 Dr. Hadi mossadaghi, 94 Boulevard Nahri Karadg, Teheran,

در آخرین سالنامه گران لژ اسکاتلند، نماینده و رابط لژ در انگلستان
 «جیمز مک نامارا» سابق‌الذکر و در ایران دکتر جواد پیروزبخت ساکن خیابان
 نئائی کوی شفا شماره ۵۵ معرفی شده‌اند.

آخرین انتخابات داخلی لژ تهران که تا آغاز چاپ کتاب صورت گرفته نیز
 بدین شرح می‌باشد :

صورت پیشنهادی کمیته انتخابات لژ تهران
برای سال ۱۳۴۷ - ۴۸ - ۶۸ - ۱۹۶۹ -

- ۱- استاد ارجمند برادر مصطفی عامری
- ۲- استاد ارجمند قبلی برادر محمود فرمند
- ۳- قائم مقام استاد برادر دکتر نصرالله هنجی
- ۴- معاون استاد برادر خستو
- ۵- سرپرست ارجمند اول برادر دکتر ضیاءالدین صفی یا
- ۶- سرپرست ارجمند دوم برادر مهندس علیرضا امیرسلیمانی
- ۷- دبیر برادر مهندس جمال گنجی
- ۸- خزانه دار برادر علی اصغر توکلیان
- ۹- امین خیرید برادر عباس خرازی
- ۱۰- خطیب ارجمند برادر دکتر محمد حسن نوری
- ۱۱- راهنمای اول برادر دکتر بهادر عامری
- ۱۲- راهنمای دوم برادر مهندس همایون فرود
- ۱۳- مدیر ارجمند تشریفات برادر دکتر فتح اله فرود
- ۱۴- کتابدار ارجمند برادر دکتر غلامرضا کیان
- ۱۵- مهندس کارگاه برادر مهندس محمد علی قطبی
- ۱۶- زیوردار برادر دکتر محمد حسن اسدی
- ۱۷- حامل ارجمند کتاب برادر مهندس حسین شفاقی
- ۱۸- شاعر کارگاه برادر حسنعلی حکمت
- ۱۹- شمشیردار ارجمند برادر دکتر پرویز کاظمی
- ۲۰- معاون رئیس تشریفات برادر بهرام داوید خانیان

۱- توضیح اینکه انتخاب کارگردانان لژ تهران پاداش سال فراماسویری است نه سال

آئین نامه داخلی

محل شرق ایران - ۱

تحت سرپرستی

محل اکبر ایده آلی جهانی

- ۱- داوطلب عضویت و تنصیب درخواست نامه ای تقدیم میکند که در آن نام و نام فامیلی و حرفه و محل اقامت و سال خود را می نویسد .
- ۲- تنصیب و عضویت یکماه بعد از تقدیم درخواست صورت می گیرد ولی ممکن است با موافقت استاد اعظم زودتر انجام یابد .
- ۳- کسیکه بعزت ارتکاب جنایتی بازداشت شده و یا مرتکب عمل زشتی شده باشد و کسیکه ادیان آسمانی را انکار کند یا به عظمت آفریننده بشر مهندس اعظم جهان اقرار ننماید به عضویت پذیرفته نمیشود .
- ۴- داوطلب باید دارای شرایط زیر باشد:
 - الف - دارای آزادی عمل باشد .
 - ب - کمتر از بیست و یکسال نداشته باشد .
 - ج - دارای رفتار پسندیده و اخلاق خوب باشد و نیز حرفه شریف و آزادی داشته باشد و بتواند وسائل زندگی خود را بطور کافی تهیه کند .
 - د- داوطلب باید سوگند یاد کند که نسبت به محل اکبر ایده آلی جهان فرما بر دار خواهد بود و آئین نامدهای اساسی و داخلی را اجرا خواهد کرد و از

- ۲۱- معاون دبیر برادر دکتر حمید بهزاد
 ۲۲- مدیر ارجمند انتظامات برادر دکتر علی اصغر خشایار
 ۲۳- بیروق‌دار برادر ارجمند مدرسی چهاردهی
 ۲۴- نگهبان داخلی برادر حسن سراج حبزازی
 ۲۵- میهمان‌دار برادر کاظم کورس
 ۲۶- کارپرداز برادر دکتر هیئت
 ۲۷- نگهبان خارجی برادر سرهنگ مقدم
 ۲۸- عضو کمیته تحقیق و امور عمومی برادر محمد عربی
 ۲۹- عضو کمیته تحقیق و امور عمومی برادر دکتر رضا امینی
 ۳۰- ممیز حساب برادر حمید نیری
 ۳۱- ممیز حساب برادر محمد کاریابی

لرهای فراماسونری علاوه بر اعمال و افعال کاملاً سری و
 يك نمونه از بر نامه محرمانه که دست یافتن به آنها برای غیر فراماسون ها
 جلسات ماهانه بسیار دشوار ، حتی درپاره‌های موارد ممنوع است ، درجلیان
 معینی بدامور زیر منی پردازند :

- ۱- دادن ارتقاء مقام به اعضای پیشین لژ
 - ۲- اهداء نشان و دیپلم به « برادران » ی که برای دریافت این عناوین
 پیشنهاد شده‌اند .
 - ۳- موافقت با تقاضای عضویت و پذیرش « بیگانگان » به لژ جدید که با مراجعه
 به آراء اعضای لژ صورت می‌گیرد .
- برای انجام این منظورها قبلاً دبیر لژ دعوتنامه‌ای برای همه اعضای لژ
 می‌فرستد که در آن برنامه کار آنروز و آن جلسه بخصوص ذکر شده است .

اینک برای نمونه، یکی از دعوتنامه‌های لژ تهران را عیناً نقل می‌کنیم:

آقای گرامی و برادر عزیز

بنا به تصمیم کمیته لژ - محترم طهران جلسه عادی لژ - محترم طهران در ساعت شش و نیم بعد از ظهر روز شنبه نوزدهم آبانماه ۱۳۴۱ - (دهم نوامبر ۱۹۶۲) در میدان فردوسی کوچه نیائی شماره ۱۱ تشکیل می‌گردد. بدینوسیله از آن برادر گرام تقاضا می‌شود که در این جلسه حضور بهم رسانند. سلطان محمد سلطانی

برنامه

- ۱- افتتاح لژ.
- ۲- قرائت دعوتنامه
- ۳- قرائت صورت جلسه عادی مورخ ۲۱ مهرماه ۱۳۴۱ و صورت جلسه کمیته تحقیق و امور عمومی مورخ ۲۹ مهرماه ۱۳۴۱
- ۴- مراسم ارتقاء برادران نامبرده زیر بدرجه استادی:
احمد صدرید- هوشنگ اربابی- علی تیموریان- محمدعلی نشاط
- ۵- گردانیدن کیسه خیریه
- ۶- انجام امور دیگری که طبق مقرر لازم آید
- ۷- بستن لژ - ۸- صرف شام

در لژهای فراماسونری صرف شام، بعد از انجام تشریفات رسمی ضروری است. به موجب آداب و رسوم جهشانی فراماسونری، دو نوع مراسم «شام برادرانه» وجود دارد. یکی مراسم شام عادی بعد از خاتمه کارهای لژ، در مواقع عادی. و دیگری شام رسمی بعد از پایان تشریفات رسمی. تشریفات رسمی لژها هم به سه طریق برگزار می‌شود:

- ۱- تشریفات رسمی صرف شام، بعد از پایان اعطای مقام استادی به اعضا.
- ۲- در مراسم تشکیل و تقدیس لژها.
- ۳- ضیافت‌های رسمی که به افتخار رؤسای لژ در انگلستان یا سایر مراکز لژها برپا می‌شود.

TOAST LIST

TOAST MASTER: BRO. DR. A. KHASHAYAR

Crisp	Bro. Eng. Djafar Farooq
Loyal Toast.	
His Majesty the Shahanshah	Bro. " " "
Respective Kings and Rulers	Bro. " " "
The G. L. of Se and Rulers of the Crafts	Bro. " " "
Rulers of Sister Commissions	Bro. " " "
The R. W. M.	Bro. Dr. Zafarabadi
Reply	Bro. Eng. Djafar Farooq
Int. M. and P. M.	" " " "
Reply	Bro. Fatah Farooq
The Visitors.	Bro. Riza Djafari
Reply	Bro. Dr. Amir Hekmat
The Founder Members	Bro. Ali Asghar Mahmoodei
Reply	Bro. Dr. R. Morsadizadeh
The D.S. and G. Officers of the G. L. of Scotland in IRAN	Bro. R. W. Shaghoghi
Reply	Bro. R. W. C. I. Falry (D.S.)
Tyles's Toast	Bro. Dr. Parnaw

برنامه میز شام برادران
بزبان انگلیسی

برای آشنا شدن با چگونگی تشریفات رسمی این قبیل «شام‌های برادران»
و انجام مراسم مخصوص، در اینجا تشریفات را که به مناسبت ارتقاء و تفویض مقام
استادی به مهندس جعفر فزونی انجام شده، عیناً نقل می‌کنیم:

تشریفات سر میز شام

رئیس تشریفات میز: برادر بسیار ارجمند مهندس شقایق

برادر مهندس جعفر فزونی	دعای برکت
" " " "	سلامتی پادشاهان و رؤسای کشورهای
" " " "	برادران حاضر
" " " "	سلامتی لژ اعظم اسکاتلند و رؤسای آن
" " " "	سلامتی رؤسای لژهای اعظم وابسته
برادر ارجمند ذوالریاستین	سلامتی ح ۱-۱
فزونی " "	جواب " "
فزونی " "	سلامتی استاد تنصیب‌کننده و استاد پیشین

برادر ارجمند فتح‌الله فرود	جواب
» » رضا جعفری	بسلامتی مهمانان
» » دکتر امیرحکمت	جواب
برادر علی‌اصغر محمدی	بسلامتی اعضاء مؤسس
برادر ارجمند مرشدزاده	جواب

بسلامتی ن. ا. ن. و افران

برادر بسیار ارجمند شقایق لژ اسکاتلند در ایران

برادر ک. ی. فری ن. ا. ن. جواب

برادر ارجمند دکتر پرتو دقای نگهبان خارجی او انصف

فراموشیهای انگلیسی در حفظ همه تشریفات و انجام آداب

و رسوم و حتی منظور داشتن روزهای تشکیل جلسات، مقید

روزهای تشکیل لژهای انگلیسی هستند. هیچیک از لژها حق ندارند، جلسات لژ خود را به

جز در روزهایی که در منشور تأسیس لژ از مرکز «گراوند لژ»

صادر شده، در روز دیگری تشکیل دهند. عده زیادی از لژها از سال ۱۷۱۷

تاکنون، بهیچوجه تغییری در روز تشکیل جلسات لژ نداده‌اند، لژ روشنائی در ایران

این جلسات ماهانه خود را در روز چهارمین سه‌شنبه هر ماه مسیحی تشکیل می‌دهد و

در مدت چهار و نه سال گذشته حتی برای یکبار هم، تغییری در روز تشکیل لژ

مذکور داده نشده است.

لژهای فارسی زبان هم از روزیکه تشکیل شده‌اند، مرتباً جلسات خود را

در روز تعیین شده در منشور تأسیس لژ و حتی ساعت مقرر، برگزار می‌کنند.

ساعات تشکیل لژهایی که قبلاً خواهد آمد، از ساعت ۶ بعد از ظهر تا پایان کار

لژها می‌باشد، که در باشگاه رازی واقع در کوی انوشیروان دادگر در خیابان

شاهرضا، برگزار می‌شود. در نقل روزهای تشکیل لژها نام لژ کرمان که در روز

دهم آبان ۱۳۴۷ تشکیل شده، نیامده و امید است در جلد چهارم از آن یاد شود.

روزهای تشکیل لژهای انگلیسی تابع گرانده لژ اسکاتلند
در هفته‌های معین

اسم	شماره	جلسات
لایت ^۱	۱۱۹۱	چهارمین سدشنبه ماه مسیحی
تهران	۱۵۴۱	دومین شنبه
کورش	۱۵۷۴	سومین چهارشنبه
خیام	۱۵۸۵	اولین دوشنبه
اصفهان	۱۶۱۰	چهارمین چهارشنبه
آریا	۱۶۲۲	دومین سدشنبه
خوزستان	۱۶۲۳	اولین سد شنبه
زانداریک	۱۶۰۸	چهارمین چهارشنبه
نور	۱۶۳۱	دومین چهارشنبه
اهواز	۱۶۲۷	سومین دوشنبه
ل. ا. ن. ا. ^۲	- -	خرداد - شهرپور - آذر - اسفند

۱- به زبان انگلیسی کار می‌کند.

۲- لژ اعظم ناحیه ایران.

جنازات	اوقات	نور	زادگان	خویشاان	آزادگان	اصفهان		خیام		کورش		تهران		لایه
						چهارشنبه	دوشنبه	دوشنبه	چهارشنبه	دوشنبه	چهارشنبه	دوشنبه	چهارشنبه	
جله ارتقاچه ل. ا. ن. ۱		۳۴			۳۱	۱				۳۸				شهریور
		۱۹	۵		۱۸	۵		۱۰		۲۶		۲۲		مهر
		۱۷	۳	۱۶	۳۳	۳		۱۵		۲۴		۲۰	۲	مهر
جله ارتقاچه ل. ا. ن. ۱	۳۷	۳۳	۱	۱۶	۳۱	۸		۱۳		۳۸		۱۸	۷	آذر
		۲۰	۶	۱۲	۱۹	۶		۱۱		۳۷		۲۳	۵	دی
		۳۵	۴	۱۷	۳۴	۱۱		۱۶				۲۱	۱۰	بهار
جله ارتقاچه ل. ا. ن. ۱	۳۸	۳۳	۵	۱۵	۳۲	۹		۱۴		۳۰	۳	۱۹	۸	اسفند
		۳۶	۷	۱۳	۳۰	۷		۱۲		۲۸		۲۴	۶	فروردین
		۳۰	۴	۱۷	۳۴	۴		۱۶		۲۵		۲۱	۱۰	اردیبهشت
جله ارتقاچه ل. ا. ن. ۱	۳۷		۱	۱۴		۸		۱۲		۳۶		۱۸	۷	خرداد

فراماسوئری در ایران نیز مثل احزاب و جمعیت‌هایی که بعد از جنگ بین‌المللی دوم تشکیل شدند، گرفتار عدم‌زیادی جاسوس و کسانی که سوابق سیاسی و اجتماعی ننگینی دارند و حتی افرادی که دست‌هایشان در اختلاس‌ها و سوء استفاده‌ها آلوده بوده و هست شد. در بین استادان فراماسوئری ایران، رؤساء و کارگردانان و مؤسسين لژها افرادی وجود دارند که در دادگستری ایران سوابق دزدی، اختلاس و رشوه‌خواری دارند.

در یکی از سالنامه‌های گران‌لث اسکاتلند، عکسی از مؤسسين يك لژ در تهران چاپ شده که بسیار جالب است.

در این عکس دو ایرانی باگردن افراشته دیده می‌شوند که یکی از آنها در محاکم دادگستری ایران به‌علت سوء استفاده و اختلاس، محکومیت پیدا کرده و برای مدت ده سال از حقوق اجتماعی محروم شده است.

پزشك داروسازی‌را نیز که رئیس یکی از مؤسسات داروئی کشور بوده و در لژ تهران عضویت دارد می‌شناسیم که از این فرد ناپاک یازده پرونده سوء استفاده موجود است که مشخصات آنها در بازرسی نخست وزیری ردیوانکیفر منعکس شده است.

در همین لژ مقاطعه‌کار دیگری عرض اندام می‌نمود که بیش از ۳۵ سال برای شرکت نفت سابق جاسوسی می‌کرد و در حوادث شهریور سال ۱۳۲۰ عامداری و پیشقراول قشون انگلیسی هنگام اشغال خوزستان بوده و خود او شخصاً در دستگیری ایرانیان وطنپرست و معر فی آنها به‌سازمان اینتلیجنس سرویس انگلستان، در خوزستان شرکت داشت و بعد از تشکیل کنسرسیوم نفت نیز، او بزرگترین کارچاق‌کن و سوءاستفاده‌چی بوده.

تا آنجا که مقذور بوده و توانسته‌ایم مشخصات ۷۲ نفر از کسانی را که دارای سوابق ننگین سیاسی و اجتماعی هستند، تهیه کرده‌ایم که در جلد چهارم کتاب آنها

را معرفی خواهیم کرد. در این فصل به نقل چند سند می‌پردازیم و ضمن معرفی یکی دو نفر از مقامات مهم و اختلافاتی را که بین دسته‌های فراماسون و درون سپاه پرده‌های لژها رویداده است فاش می‌کنیم :

نخستین برخورد و مبارزه‌ای که بین فراماسنهای ایرانی کداهیک راست رویداده و طرفین یکدیگر را متهم بدسوء استفاده از لژهای فراماسونری در راه‌های غیر صحیح کرده‌اند ، پس از تعطیل لژ همایون بوده است .

دسته‌ای از فراماسون‌ها که خود را از قید اطاعت و ریاست مرحوم محمد خلیل جواهری مؤسس لژ همایون آزاد کرده بودند ، هر وقت در هر محفل و در هر گزارش صحبت از مشارالیه می‌شد ، درباره وی آنچه را که نمی‌بایست می‌گفتند ، ناجائیکه در گزارش‌های لژروشنائی در ایران برای سرگرد «باتیسا»ی امریکائی تهیه کرده درباره او چنین می‌نوشتند : «در میان این ۲۵۰ نفر بسیاری از اشخاص ثروتمند و صاحب نفوذ کشور بودند ، ولیکن جواهری مانند خدائی بر آنها حکومت می‌کرد و تا می‌توانست از آنها پول می‌گرفت .

البته هدف او امور خیریه فراماسونری نبود ، بلکه پولها را بنفع خودش ضبط می‌کرد. او عقیده داشت چراغی که به خانه رواست به مسجد حرام است»

مرحوم محمد خلیل جواهری مدت‌ها درباره اتهاماتی که باو می‌زدند سکوت می‌کرد او بارها می‌گفت : «اگر من سوء استفاده‌چی بودم ، لااقل صاحب يك خانه مسکونی و یا برنده يك مقاطعه بزرگ و باحکم يك پرونده می‌شدم» پس از اینکه نسخه‌ای از گزارش لژروشنائی در ایران را برای لژ امریکائی و امریکائیان فراماسون بدست آوردیم باو مراجعه نموده و آنچه را که در بالا نقل شده برای ایشان خواندیم. محمد خلیل جواهری باز هم درباره خود سکوت کرده و تنها عکسی از گزارش ۱۶ ژوئیه ۱۹۵۴-۲۵ نیر ۱۳۳۳ دکتر احمد هومن که خود را نخستین گرانده متر «استاد اعظم» ایرانی می‌داند ، در اختیار گذاشتند .

که در اجماع کار در پی وی دنگ گذشت و در صورتی که بنا بر این هیئت در ترازان پیوسته وقت تمام نمایند
 این کار کرده را که حق مسلم ~~کشور~~ در مالکیت دگرارشی است و هر قسم نوله در اختیار
 است و همانطور که میسازد و شش را که کرده اند خود و طائف انسانیت و اگر این کار شود
 میشود مبلغی از حق الوکاله آنرا بر سر ترخیص داد دیگر منظور است از آن استاد از چند هجتم
 تا بیست و یک که بر سر کلیمه هجتم همان مابقی تا بیست و یک در کلیمه بر ارسال در نامه هر هجتم
 منجی خواهد بود راضی است که در کلیمه در آن است که در آن است و این هر دو آن است
 و از وقتی که تصب شده و از وقت آن همه جا در عرض تمام بطوریکه در اول این کار
 و پیشتر در هر نیم را به سه صد هجتم و بعد با محاسب نیز برای منفی صلح و توافق است
 در ۱۹۰۳

در صفحه دوم و سوم این گزارش چنین نوشته شده است. «خواهشمندم به آقای
 عدلوزیر کشاورزی تلفن بفرمائید که اجماع بکار رعایای و ناک که بنا بود تصویب نامه آنرا
 به هیئت وزیران ببردند معاینه نمائید. اینکار علاوه بر آنکه حق مسلم رعایاست
 اساساً همانطوریکه با جنابعالی و بنده مذاکره کرده اند جزء وظایف انسانیت است.
 اگر این کار بشود، می شود مبلغی از حق الوکاله آنرا برای ترخیص داد. دیگر
 منتظر دستور آن استاد ارجمند هجتم...» جریبان پرونده و ناک و حقوقی که عده ای
 متنفذ بنام «رعایای و ناک» مطالبه می کنند بدموجب مندرجات پرونده شماره ۹۰۳-۲۸
 در دیوان کشور بدین شرح است :

پرونده ۴۶ ساله

سی و شش سال است که دولت با عده ای از مالکان قریه اوین که در پشت سر
 آنها متنفذین و ثروتمندان بزرگ ایستاده اند در محاکمه دادگستری طرح دعوی دارد. این
 محاکمه بر سر احراز مالکیت قسمت زیادی از اراضی اوین است که به ۸۱۵۷۶۰۰
 متر مربع بالغ می شود. مدعیان این اراضی ابتدا ۴۲ نفر از ساکنان قریه اوین
 بودند، ولی اکنون ۶۷۲ نفر از بازماندگان آنها در این پرونده سهم هستند. در

سال ۱۳۳۲ که برای چهارمین بار اراضی مذکور تقویم شد. ۷۶۵/۰۰۰/۰۰۰ میلیون تومان ارزش داشت ولی امروز ارزش واقعی آن ۱/۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰ میلیارد تومان است.
حق الوکاله و هزینه دادرسی

طرفین دعوا در مورد این اراضی، دولت و دو نفر از اهالی اوین ۳۹ نفر از متنفذین و سرشناسان پایتخت هستند. در پرونده قطور این دعوی ۲۴ قاضی شرکت داشتند که در مدت ۳۶ سال گذشته بآن رسیدگی کرده‌اند و نام چندین وکیل مدافع مشهور در آن بچشم می‌خورد.

حق الوکاله هشت میلیون متر از اراضی مذکور بالغ بر ۲۵ میلیون تومان می‌شود که تاکنون همه با وعده و وعید بوده است. اگر مدعیان پرونده بخواهند هزینه تعمیر پرونده را با محاسبه هفتصد میلیون تومان بهای ملک مورد دعوی بپردازند، می‌بایستی ۷/۱۱۰/۰۰۰ تومان پول نمبر صندوق دادگستری تأدیه کنند. چنانچه این عده محکوم شوند، مبلغی که می‌بایستی بابت هزینه دادرسی توسط آنها پرداخت شود معادل صدی شش می‌باشد که جمعاً بالغ بر ۴/۲۰۰/۰۰۰ تومان می‌گردد.
سابقه تاریخی

قریه اوین که در شمال غربی تهران واقعست قریب ۸/۱۵۷ میلیون متر مربع مساحت دارد که اراضی واقع در داخل و اطراف قریه هزروعی و مشجر و از سنوات قبل در تصرف زارعین اوین بوده و آنها حتی قبل از شروع محاکمات مربوطه در دادگستری کم و بیش بدولت حق الارض و بهره می‌پرداخته‌اند.

در آن قسمت از این اراضی که در خارج از قریه و شامل اراضی بسیار مرغوب و قیمتی است تأسیسات دولتی و ملی ساخته شده و بقیه ابتدا در تصرف بنگاه خالصه، بعد در تصرف بانک ساختمانی بوده و بالاخره در اختیار وزارت آبادانی و مسکن قرار گرفته است.

جالب است که شش دانگ قریه اوین قبلاً موقوفه استان قدس رضوی بوده و بموجب وقف نامه عضدالملکی که از معتبرترین وقف نامه‌های ایران است جزو موقوفات حضرت رضا علیه‌السلام بشمار می‌رفته است.

محفلی که در آن پذیرفته شده اطاعت خواهد نمود .

۶- شخص بعد از تنصیب نمی تواند به درجه بالاتری ارتقاء یابد مگر اینکه سه ماه از تاریخ تنصیب یا گرفتن درجه قبلی گذشته باشد ولی با اجازه مخصوص استاد اعظم ممکن است استثناء داده شود .

و نیز نمی تواند شخص به درجه بالاتری ترقی کند مگر اینکه راجع به درجه ای که حائز آنست قبلاً امتحان بدهد .

۷- داوطلب عضویت جز با اجازه مخصوص استاد اعظم از پرداخت حق تنصیب و حق درجه معاف نمی شود .

۸- اگر در حال پذیرفتن یا تنصیب معلوم شد که یکی از گزارشها خوب نیست یا در صندوق دو سنگ سیاه دیده شد، تنصیب موقوف میشود و محترم محفل يك كميسيون محفی تعیین می کنند که از علت گذاشتن دو سنگ سیاه تحقیق نماید و در باره اخلاق داوطلب مخفیانه تحقیقات بعمل آورد در این صورت اگر کمیسیون رأی موافق داد در جلسه دیگری نسبت به پذیرفتن داوطلب اخذ رأی به عمل می آید و اگر دوباره دو سنگ سیاه دیده شد درخواست داوطلب مدت شش ماه را کدمی ماند و پس از پایان مدت در جلسه سومی درباره درخواست او رأی گرفته می شود و اگر باز هم دو سنگ سیاه پیدا شد درخواست داوطلب رد می شود .

۹- داوطلبی که درخواست او از طرف يك محفل یا بیشتر برای سه بار رد شود دیگر نباید درخواست او در هیچیک از محافل تابع محفل اکبر ایده آلی جهای مطرح گردد .

۱۰- درخواست تنصیب داوطلب جدید پذیرفته نمیشود مگر بعد از اینکه جوابهای محافل مثبت و درست درباره او دریافت گردد .

۱۱- هر تنصیبی که برخلاف مقررات قانون فراماسونی بشود برخلاف آنچه گفته شد صورت گیرد لغو است و هیچ ارزشی ندارد و محفلی هم که این خلاف را بکند، یا منهدم می گردد یا کارهای او متوقف می شود .

در سال ۱۳۰۸ که ثبت شمیران آنکهی ثبت اراضی اوین را منتشر کرد اشخاصی زاده معروف آنرا ملک طاق خود دانست و ادعای ثبت آنرا نمود ولی چنانچه نتوانست سند ثبتی با وقفنامه‌ای برای احراز مالکیت آن ارائه دهد، پس از چندی از ادعای خود صرف نظر نمود.

نود روز پس از ادعای خالصی زاده مبنی بر مالکیت اوین، نقیبزاده منابع وکیل دادگستری نمایندگی ۴۲ نفر از رعایا به ثبت استان قدس رضوی اعتراض می‌کند و در نامه اعتراضیه‌اش می‌نویسد که این اراضی متعلق به رعایای اوین است و استبهادی که شامل امضاهای گوناگون بوده است ارائه می‌دهد. موضوع در شورای عالی ثبت مطرح و قرار می‌شود اعتراض مزبور بدادگاه‌های عمومی احاله گردد. بدین طریق از روز ۲۸ اسفند ۱۳۰۸ که اعتراض نقیبزاده به نمایندگی ساکنان اوین در دادگستری مطرح می‌گردد، پرونده بجزریان می‌افتد. تا در سال ۱۳۱۸ بنگاه خالصه تصمیم می‌گیرد اراضی مزبور را با ۳۵ میلیون متر زمین در سرخس معاوضه کند. پس از یک سلسله مکاتبات که بین نایب‌التولیه استان قدس رضوی و دولت صورت می‌گیرد، بالاخره تعویض اراضی عملی می‌گردد و بموجب سند رسمی بنام بنگاه خالصه بدولت انتقال داده می‌شود.

نقض حکم

در شکایت و اعتراضی که نقیبزاده مشایخ در سال ۱۳۰۸ به ثبت شمیران و سپس محاکم دادگستری داده مدعی شده است که بموجب حکم محکمه صلح مرآز صادره ۲۶ اسفند ۱۳۰۸ قریه اوین متعلق به ساکنان این قریه است. ولی وی در دادخواستی که برای اثبات این ادعا نوشت مرتکب اشتباه کوچکی شد و سواد حکم صادر از «محکمه صلح» و حتی وکالتنامه اهالی اوین را بنام خود ضمیمه نکرد. وکلای دولت، بنگاه خالصه و استان قدس رضوی از این نقطه ضعف پرونده استفاده کردند و لوایح مجددی به مراجع دادگستری دادند. در سال ۱۳۳۳ که این پرونده جالب به شعبه ۱۳ دادگاه شهرستان تهران احاله شد نقیب زاده مشایخ از وکالت رعایای اوین استعفا داد و در استعفا نامه‌اش ذکر کرد که برای رفع نقائص پرونده

باید بخود اهالی ارین رجوع شود. از این بعد که پرونده با جدیت و دقت جریان پیدا می کند عده ای از متنفذین و سرمایه داران پایتخت بنام اینکه قسمتهائی از اراضی بآنها منتقل شده است، با اعمال نفوذهای فراوان سعی کردند، رأی شعبه ۱۳ دادگاه را بنفع خود برگردانند ولی چنانکه گفته شده قاضی محکمه زیر بار بر رفت و رائی را که خود صحیح می دانست صادر کرد و دیوان کشور نیز بعداً آنرا تأیید و ابلاغ نمود وزارت کشاورزی و بنگاه خالصه پس از صدور این حکم از نخست وزیر تقاضا کردند که دکتر کیانوری را مورد تقدیر قرار دهد و برای وی پاداشی در نظر گرفته شود لیکن پس از چندی که دولت تغییر کرد کیانوری بجای نهاد پاداش از خدمت برکنار گردید و شعبه ۱۳ دادگاه شهرستان منحل شد.

دومین مبارزه

دومین مبارزه ای که در بین فراماسونهای ایرانی بر سر احراز مقامات لژ و نگاهبان احراز مقامات ماسونی، بین دو دسته از اعضاء لژ تهران، و پیداد، در سال ۱۹۶۲-۶۳ (۱۳۴۱ - ش) بود. درین سال بین مهندس عباس تاد (که سابقاً نام خانوادگی وی محمدی بوده) با مهندس حسین شقاقی و عده ای از فراماسونتهای دیگر درباره دستهبندی هائی که بین فراماسونها می شود، و همچنین وجود عده ای از افراد ناباب که متهم به سوءاستفاده هستند، رویداد. مهندس تاد که در خارج از ایران به عضویت لژ فراماسونری در آمده و مرد پاك و درست و شایسته ایست، عقیده داشت که عده ای ناباب را بایستی از لژ جدید التاسیس تهران طرد کرده و دسته بندیهای انتخاباتی کرسی استادی لژ را از بین برد.

کار اختلاف آنها تا مرکز لژ در «ادبپورگ» کشیده شد و طرفین موافقت کردند که دکتر خان فرخ و کریستو فر فری دو استاد فراماسون واسطه شده آنها را آشتی داده و اختلافات را حل کنند. ولی مهندس تاد حاضر به قبول نظرات هیچیک از برادران فراماسونش نشد و از فعالیت در لژهای ایران دست کشید. نامه زیر سند ارزنده و بسیار جالبی است که واقعیت درون لژهای فراماسونری ایران را فاش می سازد، و امیدواریم با نقل این نامه موفق شده باشیم گوشه ای از فعالیت درون لژها را آشکار کنیم:

يك سنداز : اختلافات و اتهامات و نزاع داخلي در لژ تهرآن

The Grand Lodge of Scotland

OF WORKING FREE AND ACCEPTED MASONS

REGISTERED IN
SCOTLAND IN 1709/10

FREEMASONS' HALL
24 GEORGE STREET
EDINBURGH 2

REGISTERED
MASONS IN ENGLAND

MEMBER OF THE
GRAND LODGE OF THE UNITED KINGDOM

Fa/1/2

28th September, 1962.

Dr. Arfa de Farrokh,
c/o Leicester Court Hotel,
41 Queen's Gate Gardens,
South Kensington,
LONDON, S.W.7.

Dear Brother Dr. Farrokh,

I acknowledge with thanks your very kind letter of 27th September.

Like yourself I am indeed very upset by the unhappiness which has recently been prevailing in Lodge Tehran. I had hoped that after the Office-bearers of the Lodge had their meeting with Brother Fairley they would all withdraw their resignations. From what I can gather the Office-bearers of the Lodge, with the exception of Brother Tod, withdrew their resignations but Brother Tod did not. It might quite well be that Brother Tod had very good reasons for this but if he did hand in his resignation and did not offer to withdraw it, it seems to me that the Lodge had no choice but to accept it. I am naturally very sorry about this and I did explain to Brother Fairley that despite the resignation of the Master, the Brethren of the lodge could not elect a new Master until the next regular day of election. It might quite well be that Brother Tod has the view that by his resignation he is doing what is best for the Lodge and quite frankly it would be unwise for me to interfere as I am quite sure that Brother Tod and Brother Fairley must have gone into this matter very carefully.

You will be interested to know that at the meeting of Grand Committee held here last Thursday the sum of £500 was granted to the Persian Earthquake Relief Fund. About a month ago I had a delightful visit from Brother Morandi who was in Edinburgh for a few weeks.

۲۶ سپتامبر ۱۹۶۲ - شماره ف الف ۲/۱

دکتر ارفع فرخ

برادر عزیز دکتر فرخ

وصول نامه مورخ ۲۶ سپتامبر شما را با عرض تشکر اطلاع می دهد . منم
مثل جنابعالی از مصیبتی که بر کرسی تهران بدنبال ملاقات با برادر فری استعفا نامه های
خود را پس بگیرند . آنچه درک می کنم این است که متصدیان کرسی پس از ملاقات با فری
استعفا نامه های خود را پس گرفتند ولی برادر تاد پس نگرفت . بعید نیست که برادر
تاد دلایل قانع کننده ای در این باره داشته باشد و کرسی نیز چاره ای جز قبول آن
نداشته است . بدیهی است که از این امر متأسف هستم و به برادر تاد توضیح دادم که با
وجود استعفاء رئیس لژ سایر برادران کرسی نمی تواند تا روز فرارسیدن روز
مخصوص انتخابات رئیس جدید را تعیین کنند . ممکنست برادر تاد تصور کرده که با
عمل خود کاری به نفع کرسی انجام داده است . وبدون پرده پوشی باید بگویم که
در حالت بنده در این امر عاقلانه نخواهد بود . زیرا کاملاً مطمئن هستم که برادر تاد
برادر فری با دقت هر چه تمامتر به این موضوع رسیدگی کرده اند . مسلماً
خوشحال می شوند اگر اطلاع حاصل کنند ، در جلسه کمیته بزرگ که روز پنجشنبه
گذشته در اینجا تشکیل شده مبلغ پانصد لیره برای کمک به زلزله زدگان ایران
تعیین گردیده . یکماه قبل جلسه لذت بخشی با برادر مرندی که جز هفته ای در
وینسورک توقف نموده ، بوده داشتم . امیدوارم حالتان خوب باشد و از مسافرت خود
به این کشور مستفیض شده باشید . با احترامات فائقه دوستدار و فادار دبیرکل
همین دکتر خان فرخ ارفع السلطنه که به سبب وصالت
شریک دزد و باخانواده علی اصغر حکمت وهم چنین فارسی بودن به ما
نظر لطف و محبت داشت در روزهای واپسین عمرش روزی با
عجله مرا بر بستر بیماری خود احضار کرد .

وقتی در کنارش نشستیم بی اختیار گریست. او که قطب و پیر طریقت بیش از چهارصد فراماسون ایرانی، انگلیسی، امریکائی و سایر ملیتها در تهران بود و هر روز جمعه ده‌ها برادر فراماسون بدیدنش می‌رفتند و روی او را می‌بوسیدند و مطابق سنین ماسونی مصافحه ماسونی می‌کردند، آن روز خود را بی‌کس، تنها و درمانده می‌دالت. و می‌گفت ای تف به برادران بی‌حقیقتم. من که با او بحث و جدال بر سر فراماسونهای ایرانی داشتم در آن روز لبخندی به صورت اشک آلوده اوزده، در جوابش گفتم خوشحالم که جدال و بحث چند ساله‌ام امروز به ثمر رسیده و شمارا مثل خودم بدبین و متنفر می‌بینم. او تقاضا کرد سکوت کنم و لب فرو بندم.

سپس رونوشتی از وکالتنامه‌ای که می‌خواستند از او بگیرند بدستم داد و از من خواست که با فریدون منوکیل دادگستری که سر تیب بهرامی او را معرفی کرده و وکالت ایشان را پذیرفته بود تماس بگیرم. در آن روز مرحوم دکتر فرخ به من گفت که دو نفر از برادران فراماسون او با گرفتن وکالتنامه و حق الوکاله هنگفت با طرف دعوایش که مالک سابق خاندهاش بوده همدست شده و او را در چند مرحله در محاکم دادگستری محکوم کرده‌اند. دکتر فرخ از آن روز به بعد به همه می‌گفت که دکتر ج. ج. - وکیل دادگستری که از استادان فراماسونی است، از نادرست‌ترین مردان جهان است. او هم از تو بره می‌خورد هم از آخور. این داستان نأسف‌آور را که یقیناً یکی از علل مرگ استاد اعظم فراماسونری ایران که ۶۵ سال در لشرهای امریکائی و انگلیسی و ایرانی عضو بوده، از آن جهت نقل کردیم تا اگر عده‌ای فریب‌کلمه (برادری) و کماک و معاضدت برادران فراماسون با یکدیگر را می‌خورند چشمشان باز شده و به امید داشتن برادران و یاران فداکار و از خود گذشته، خود را به دام لژ نشینان نیاندازند!

(۱) مرحوم دکتر فرخ سالها در خیابان لاله کوی کاخ سکونت داشت و خانه او مدتها

مرکز لژ فراماسونری و اجتماع فراماسونها بوده.

در بین سالهای ۱۳۳۵ تا ۱۳۴۰ شمسی (۱۹۵۶-۱۹۶۱ م) لژ دو قالی باعلائم روشنائی در ایران که شعبه‌ای از گراند لژ اسکاتلند است و همچنین لژهای تهران (لژ تهران) که مؤسسين آن « تنصیب شده » از گراند لژ عراق (فیحا) است ، دو قالی با آرמهای مختلف که کار یکی از معروفترین قالیبافان اصفهان است ، سفارش دادند .

قالیباف مذکور که در ساختمان قالی‌های نفیس تازه و ابتکاری در جهان پی رزیب است ، در مدت چهار سال موفق شد قالیچه‌های سفارش شده را تهیه کند . مدتها بود که در باره این دو قالیچه نفیس لژهای فراماسونی فعلی تهران داستانهای شنیده بودیم ، ولی چون می‌دانستیم این قالیچه‌ها به موزه گراند لژ اسکاتلند در شهر « ادنبرگ » انگلستان داده شده و دیگری نیز در لژ تهران و در داخل محفل فراماسونی لژ در باشگاه رازی آویزان است ، لذا هیچ امیدی بدیدن قالیچه‌ها و اطلاع از نقش آنها نداشتیم . اتفاقاً در یکی از روزهای گرم تابستان سال ۱۳۳۹ ش - (۱۹۶۰ م) که از چهارراه منیرالدوله (میدان ۲۸ مرداد فعلی) می‌گذشتیم ، در مغازه عتیقه‌فروشی باقری چشمم به قالیچه‌ای افتاد که با علامات فراماسونی لژ اسکاتلند منقوش بود ، و در زیر نقوش این قالیچه با حروف لاتین و سه کلمه Lodge of Teheran و به فارسی نیز لژ تهران نوشته شده بود . از باقری در باره این قالیچه و قیمت آن جو‌با شدم . او گفت که قیمت آن یکصد هزار ریال و بافت هنرمند معروف اصفهانی است . ماکه هیچ‌گاه در تمام مدت عمر چنین مبلغی نداشته‌ایم ، در باره قیمت قالیچه صحبتی نکردیم ، فقط از او خواهش کردم که اجازه عکسبرداری از آن را بماندهد . صاحب مغازه با تهیه عکسی از آن موافقت کرد . ولی روز بعد که به مغازه عتیقه‌فروشی مذکور رفتم ، متأسفانه قالیچه را ندیدم و صاحب مغازه گفت آنرا بیکی از علاقمندان به آثار عتیقه فروخته است .

ششماه بعد در نوروز سال ۱۳۴۰ ش (۱۹۶۱ م) یکی از دوستانم ضمن دیداری

نقش قالی اهدالی از تهران به عوزه سمرقند از اسکاتلند - این قالی در اصفهان ساخته شده

که از ما کرد گفت بهتر بن عیدی که می توانم بتو بدهم این است که تو را از محل
 ملك قالیچه فراماسونی آگاه کنم . و سپس مالك قالیچه را که اسماعیل اصائلو
 مدیر الفیله^۱ بود ، بمن معرفی کرد .

روزی که به ملاقات اصائلو رفتم اتفاقاً دکتر عبدالله معظمی استاد دانشگاه و
 آینده سابق مجلس شورایی نیز حضور داشتند . پس از اینکه علت ملاقات را
 بچندادم ، ایشان بدون مضایقه قالی نفیس را بمن نشان داده و حتی اجازه عکسبرداری
 چاپ آنرا در کتاب دادند .

قالی مزبور يك متر و ۴۰ سانتیمتر طول و يك متر عرض دارد . زمینه آن
 رنگ است و سد حاشیه برنگهای قرمز ، کرم و آبی دارد و نوع جنس آن كرك و
 پشم است . در نقوش قالی که علامت لژ اسکانلند است ، رنگهای آبی سفید ، بژ ، سبز
 اکستری ، کرم و قرمز بکار برده شده است . آقای اصائلو توضیح دادند ، که
 هنرمند اصفهانی پس از بافتن قالی سفارشی لژ تهران چون نمی دانستند که نمی بایستی
 نقش و نگار و طرحی که برای بافت آن تهیه کرده کپیهای تهیه کند ، به همین
 جهت دومین قالی را که اینک در اختیار من می باشد ، بافته و برای فروش به تهران
 برده است . من این قالی را بقیمت مناسبی خریداری کرده ام . گرچه خودم فراماسون
 نیستم ولی چون هنرمند ایرانی در ساختن طرح مزبور اعجاز نموده از آن جهت
 لیچه را خیلی عزیز می دارم و از آن نگهداری می کنم . بعدها شنیدیم که لژ تهران
 برای خرید قالیچه مزبور تلاش کرده ولی موفق نشده است .

۱ - اسماعیل اصائلو از خاندان ایل اصائلو خیمه است که سالهای قبل اجدادش به تهران
 آمده و در پایتخت سکونت دارند . وی سالها در خدمت وزارت کشور بوده . استاد ارغوب -
 کردستان و مدیر کل وزارت کشور و يك دوره (دوره پنجم) نیز نماینده مجلس شورایی بوده
 است . اکنون ایشان بازنشسته اند و دارای سه فرزند بنامهای مهندس داریوش ، مهندس منوچهر
 و دکتر جراح پلاستیک اصائلو می باشد . زبان فرانسه می دانند و آثاری ترجمه کرده اند ، و باشیاء
 مشیقه علاقه و وابستگی فراوانی دارند .

از چپ به راست: مرشدزاده، دکتر عثمندی، دکتر محمود هومن، مهندس شقایق، صالح چایات، دکتر راسا

از راست به چپ: دکتر خشایار، دکتر کهانزاده، اسحاق فرعی

در ضیافت سفید کلوب تهران
 و ددزیریرجم فی اعاسونری
 اورانسفا خانم دیلانیاں -
 زوریك دیلانیاں عضو
 سفارت انگلیس

در ضیافت سفید لژ تهران

از راست به چپ : دکتر ضیائی و هرمزیرنیا ، دکتر رحمتیان ، دکتر میرنوبا

۱۲- درخواست کننده عضویت حق ندارد به محفلی که منتسب بیک محفل تابع نفوذ بیگانه است وابستگی پیدا کند .

۱۳- اعمال زیر جرائم درجه يك فراماسنی بشمار می رود :

۱- نقض تعهدات .

۲- فروش و توزیع اوراق فراماسنی یا چاپ آنها .

۳- فاش کردن اسرار .

۴- تعهد ضرر نسبت به شخص دیگر یا حیثیت یا دارائی او .

۵- تعدی اخلاقی نسبت به برادر فراماسنی و هر عملی که از مقام جامعه انسانی

بگاهد یا به ضرر آن تمام شود .

هر تکب این نوع جرائم از حقوق و حمایت فراماسنی محروم می گردد و

برای همیشه از آن طرد می شود .

۱۴- اعمال زیر از جرائم درجه ۲ بشمار می رود .

نافرمائی در صورت تکرار بعد از اجرای کیفر و آشکار گذاشتن علامتهای

فراماسنی در معابر عمومی هر تکب یکی از دو جرم مذکور کیفرش محرومیت از

حقوق و وظائف فراماسنی برای مدت سه ماه خواهد بود .

۱۵- داوطلب باید تعهد شدید کند که نسبت به محفل اکبر ایده آلی جهانی

صمیمی و فرما بر دار خواهد بود و نسبت به هر چه مربوط به مسائل فراماسنی بین -

المللی است صادقانه تبعیت خواهد کرد و این تعهد از لحظه ای که وارد اسرار

فراماسنی از هر درجه ای می شود الزام آور است .

اگر شخصی این تعهد را نقض کند محفل می تواند برای کیفر او از کلیه طرق

قانونی و مطابق آئین نامه های اساسی و داخلی استفاده کند .

۱۶- هر برادر فراماسنی که به علت ارتکاب به عمل غیر شرافتمندانه ای حضوراً

محکوم شود نا از فراماسونی طرد می گردد و نیز همین کیفر برای کسیکه از حقوق

ملی یا مدنی یا خانوادگی محروم شده یا کسیکه مدعی افلاس دروغ بضرر دیگران

به استاد فراماسونری در حال نوشیدن شراب به‌اسامی ریاست، ازجای انگلیس و اسکاتلندی

در این تصویر از چپ به راست: دکتر محمود هومن، مهندس حسین شقاقی، فتح‌الله فرود، دکتر خسایار، دکتر کیان، کریستوفر اسحق قری، صالح چنایات دیده می‌شوند

در داخل منجمل از روشنائی
دوایران، از چپ به راست،
دکتر مرشدزاده، دکتر
کیان، فرمند، عرب
شیدانی، نجات‌فرما کوزلو
عبدالرسول.

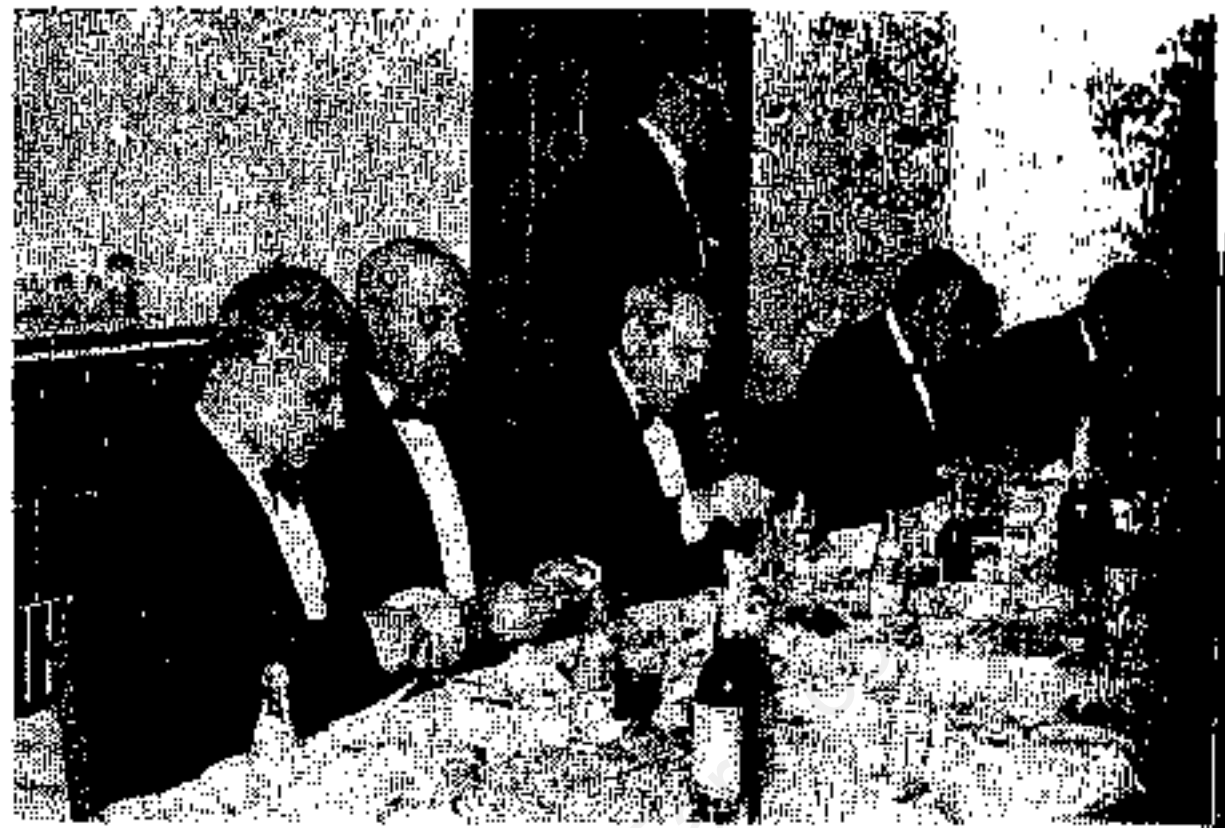
در پایین تصویر از راست به چپ ، موجد ، کوچکمالی ، قراگوزلو ، چالالی ، رشیدی خاوری ، الماس
دبی ، خان فرخ ، فزی ، ایتن برس میز شام برادرانه دیده می شوند

در مخدئات سفید کلوب
پهرون انا بلز چپ به راست ،
آلین بنده ، جعفر جوان ،
آذاکس مرعش زسا ، فرحنگ
و بانوانشان .

شهادت سفید و شام برادرانه
 ذره تهران کلوب، در پذیر
 آرام فراماسونری
 از راست به چپ:
 ارمیند، دکتین بخان فرخ -
 روزی و اهللی مازنی -
 یوسف مازندی

از چپ به راست: مهندس جعفر قزونی، مملکی یزدی، دکتر یونو، غلامحسین مازمی، دکتر مرشدزاده، مهندس ممتدی

در ضیافت سفید در مین محفل لژ تهران در کوچه ثنائی

از راست به چپ: فردوس، دکتر حسابی، سرهنگ فضل الله مقدم، افخمی، رضا جعفری، جمشیدی، حکمت

تا پایان سال ۱۳۳۹-ش (۱۹۶۰-م) جلسات لژهای تهران و باشگاه رازی کوروش در محل لژ (لایت) واقع در کلیسای انجیلی تهران در خیابان قوام السلطنه تشکیل می‌شد. در این سال محمد جواد مستوفی زاده مقاطعه کار نفت و کنسرسیوم که سرمایه هنگفتش را از راه انجام مقاطعه کاری و خدمت به شرکت نفت ایران و انگلیس بدست آورده، محلی در خیابان شاهرضا - کوچه نیائی - پلاک شماره ۲۶ - برای شعبات لژ «روشنائی در ایران» خرابکاری کرد که سپس بمحل جدید منتقل شد.

محمد جواد مستوفی زاده همواره به برادران ماسون خود می‌گفته «من بودم که شما را از آن محل کثیف نجات دادم» محل جدید که بنام باشگاه رازی نامیده می‌شود، خانه بزرگی است که طبقه فوقانی آن را باعلائم و اشکال ماسونی تزئین کرده‌اند. و اکنون در این محل لژهای تهران، کوروش، خیام، نور، ژاندارک، واریا با تمام تشریفات تشکیل می‌شود. هنگام تشکیل جلسات لژها، هیچکس از افراد غیر ماسون حق رفتن به طبقه فوقانی را ندارند. باشگاه رازی سومین (۱) سازمان نیمه مخفی لژهای ماسونی انگلیسی و فرانسوی است که در سال ۱۳۴۰ (۱۹۶۱ م) تقاضای تشکیل و ثبت آن از وزارت کشور، ثبت اسناد و شهربانی شده و موافقت این سازمان‌های دولتی در تاریخ ۱۲ اردیبهشت ۱۳۴۰ (اپریل ۱۹۶۲-م) اعلام شده است.

فراماسون‌های عضو لژهای انگلیسی برای اینکه محل تشکیل لژهای خود را از نظر مردم و سازمان‌های دولتی مخفی کنند، با استفاده از مقررات تأسیس باشگاه‌ها و مجامع مشابه مصوب سال ۱۳۰۴ هیئت دولت، تقاضای ثبت مؤسسه مذکور را نموده‌اند. تقاضای تأسیس لژ از شهربانی بوسیله دکتر علی‌شین یرتو عضو سابق وزارت خارجه و رئیس فعلی کتابخانه دانشکده پزشکی تسلیم شده است.

او در تقاضا نامه‌اش نام: محمد جواد مستوفی زاده - دکتر رحمت مرشدزاده -

(۱) جلسات لژهای فرانسوی در خیابان ابن سینا کاشی ۴۱۰ دژ لایت در کلیسای انجیلی

تشکیل می‌شود.

سرهنگ فضل‌الد مقدم (۱) و حسین رامین را بعنوان عضو هیئت‌مدیره ذکر کرده و دکتر ذوالریاستین و دکتر جعفر جهان را بنام بازرسین باشگاه معرفی نموده است. بموجب ماده هشتم، مقررات سال ۱۳۰۴-ش (۱۹۲۵-م) که در سال ۱۳۰۹ (۱۹۳۰-م) تکمیل و تأیید شده است^۵ اعمال، مقاصد و مذاکرات سیاسی و ایراد خطابه و مبینک‌ها و نطق‌هایی که جنبه سیاسی داشته باشد در کلوپ‌ها، قرائتخانه و مجامع ممنوع است و حال آنکه باشگاه رازی برای تشکیل جلسات مجمع سیاسی فراماسونی بوجود آمده و در همه جلسات نطق و گفتگو و مذاکرات سیاسی می‌شود.

مقررات خاص و استثنائی باشگاه رازی نموداری از طرز تفکر و چگونگی پنهان کردن مقاصد اصلی کارگردانان فراماسونی از نظر مردم و اجتماع است. در ماده دوم اساسنامه باشگاه رازی نوشته شده:

«... منظور از تشکیل باشگاه رازی عبارتست از: ایجاد روابط دوستی بین اعضای باشگاه بمنظور تعاون و معاضدت و راهنمایی یکدیگر و همفکری و تشریح مساعی آنها در امور خیریه و خدمات نوعی و علمی و فرهنگی و نیکوکاری نسبت به مردم ایران»

فراماسونها برای اینکه هیچیک از غیر ماسون‌ها را به باشگاه راه ندهند. تبصره‌ای در ماده ۱۵ اساسنامه گنجانیدند که ارتباط اعضای باشگاه را با مردم قطع می‌کند: «اشخاصی که دوستی آنها با اکثریت میسر نبوده و یا دارای اخلاق و ایمان و اربیت و سواد و معلومات کافی نباشد، نمی‌توان عضویت پذیرفت.»

فراماسون‌های انگلیسی برای اینکه سرپوشی بر روی اعمال خود در درون لژها بکشند و درهای باشگاه را بر روی بیگانگان (ماسون‌ها بدکسانیکه فراماسون نیستند بیکانه می‌گویند) ببندند در اساسنامه ۲۸ ماده‌ای باشگاه رازی مقررات

(۱) در شهر بانی دوسرهنگ فضل‌الد مقدم خدمت می‌کرده‌اند که اکنون باز نشسته‌اند. سرهنگ مقدم - فوق‌الذکر آخرین سبش مأمور انتظام شهرداری تهران بود. دوسرهنگ - فضل‌الد مقدم دیگر قبل از باز نشسته شدن رئیس‌کارگزینی شهر بانی -

خاصی برای عضویت ورود به باشگاه در بسته و حتی حضور در اطاقهای باشگاه قائل شده‌اند. هیچکس حق ندارد، حتی به بار، رستوران و سالن باشگاه « بدون اجازه » و یا عضویت در لژ فراهم‌سازی وارد شود. مقرراتی که اعضای هیئت مدیره باشگاه ظاهراً و کارگردانان لژ باطناً در اساسنامه وضع کرده‌اند عبارتند از:

ماده سوم: باشگاه رازی دارای شخصیت حقوقی و تابع قانون شخصیت‌های حقوقی غیر بازرگانی می‌باشد و مسئول تعهدات مالی باشگاه فقط دارائی باشگاه است.

ماده ششم: علاوه بر اعضای رسمی باشگاه، فقط کسانی حق ورود به عمارت و محوطه باشگاه را دارند که در انجمنهای خیریه یا سازمانهای خدمات نوعی و علمی و فرهنگی (که برقراری محل تشکیلات آنها در این باشگاه به تصویب هیئت مدیره برسد) عضو باشند و کارت عضویت آنها طبق مصوبات این هیئت صادر شده و ملفی نشده باشد معذکات اعضای این انجمنها و سازمانها جز در ایام و ساعات و در اطاق و یا اطاقهایی که از طرف مدیرعامل باشگاه برای آنها تخصیص داده شده، نمی‌توانند در باشگاه رازی حضور یابند، و جز موقعیکه مدیرعامل مزبور صلاح بداند نباید حضور داشته باشند.

ماده شانزدهم: قسمت چهارم: قبول یا رد تقاضای مربوط به برقراری محل تشکیل جلسات انجمنهای خیریه یا سازمانهای خدمات نوعی یا علمی یا فرهنگی در باشگاه و تعیین مقررات مربوطه به این کار و همچنین تصویب مقررات مربوطه به جشنها و میهمانیها.

ماده بیست و هشتم: قبول مهمان با برقراری جشنها و مجالس که اشخاص غیر عضو باشگاه بتوانند در آن شرکت نمایند خواه در عمارت یا محوطه یا در رستوران و بوفه باشگاه باشد تابع مقررات موضوعه از طرف هیئت مدیره بوده و در غیر اینصورت ممکن نیست.

ماده بیست و نهم: هر نوع فعالیت سیاسی از قبیل متینگ - ایجاد دفتر

روز نامه با حزب در باشگاه ممنوع است .

فراماسون ها برای اینکه اداره و درآمد باشگاه رازی را که جنبه غیر بازرگانی دارد موجه و قانونی جلوه دهند ، محل درآمد مؤسسه مذکور را به موجب بند ۲ ماده ۲۱ از : «کمیته های نقدی اشخاص - امور خیریه - انجام خدمات ملی و نوعی - علمی و ادبی یا فرهنگی انجمنها و مؤسسات مربوط به این امور دانسته اند .»

نکته جالب و قابل تعمق و تأمل در تدوین اساسنامه باشگاه رازی این است که کلیه مواد مندرجه در آن ، عیناً و تنها با تغییر کلمه (حافظ) به (رازی) از اساسنامه باشگاه حافظ لژ همایون که محمد خلیل جواهری آنرا تأسیس و محل تشکیل اجتماعات اعضای لژ مذکور قرار داده بود ، اقتباس شده است . در حالیکه فراماسون های کنونی ایران همه افعال و کردار جواهری را ناصواب دانسته و هر وقت از او و سازمانهای لژ همایون یاد می کنند ، ابرو هار ادر هم کشیده و حتی از گفتن نام او به برادر فراماسونشان دریغ نمی کنند . بطوریکه در فصل بیست و پنجم همین کتاب گذشت ، محمد خلیل جواهری برای سرپوش گذاشتن روی اجتماعات و فعالیت های لژ همایون در دوران زمامداری نخست وزیر آن زمان و اعمالی که ماسونها برای سقوط حکومتوی می کردند ، باشگاه حافظ را تشکیل داده بود . و در همین محل بود که طرفداران وی و فراماسونهای لژ همایون ، جلسات خود را تشکیل می دادند و با اصطلاح ماسونها لژ کار می کرد .

فراماسونهای لژهای انگلیسی برای اینکه محل استیجاری تجدید انتخابات را خریداری کنند و آنرا بد صورت محفل و همبد فراماسونری در آورند ، تصمیم گرفتند از اعضای خود مبلغ یک میلیون تومان جمع آوری کنند . بدین منظور اعضای هیئت مدیره انتخاب شده توسط هیئت مؤسس مستعفی شدند و روز ۲۸ اسفند ۱۳۴۴ - هیئت مدیره جدیدی بدین شرح انتخاب شدند :

۱- مهندس حسین شفاقی - رئیس هیئت مدیره

۲- محمد مجلسی - دبیر انجمن

۳- مصطفی عامری - خزانه‌دار

۴- فتح‌الله فرود - عضو هیئت مدیره

۵- مهندس جمال‌گنجی - عضو هیئت مدیره

نخستین تصمیم هیئت مدیره جدید تصویب ماده‌ای برای جمع‌آوری پول و الحاق آن به اساسنامه انجمن زکریای رازی بدین شرح بوده :

« هیئت مدیره تصمیم گرفت به شورای انجمن پیشنهاد نماید ، اشخاص صلاحیت‌داری که با تصویب رئیس هیئت مدیره برای پرداخت بهای ساختمان محل انجمن واقع در خیابان انوشیروان دادگر یا اهداء مبلغی شرکت کنند ، عضو انجمن رازی شناخته می‌شوند .^۱»

وقتی کار الحاق ماده فوق‌الذکر به اساسنامه انجمن فراماسونری مذکور پایان یافت ، مهندس حسین شفاقی استاد اعظم لژهای انگلیسی بخشنامه زیر را برای همه فراماسونهای انگلیسی فرستاد و از آنها خواست تا هر يك از آنها دوهزار تومان برای ساختمان محفل فراماسونری پرداخت نمایند .

اینك عین بخشنامه مذکور نقل می‌شود :

آقای محترم و برادر عزیز

بر آن برادر عزیز پوشیده نیست که محل سابق انجمن رازی واقع در خیابان شاهر ضاکوی نیایی با مال‌الاجاره نسبتاً زیادی که پرداخت می‌شد استعداد کافی و سالون مناسب برای پذیرائی برادران مخصوصاً در اوقاتیکه جلسات رسمی و عمومی در آنجا تشکیل می‌شد نداشت و اینمعنی بارها مورد تذکر واقع می‌گردید ، توسعه

۱- روزنامه اطلاعات روز ۴ شهریور ۱۳۴۴ روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی روز ۱۴ مهر ۱۳۴۴ آکھی اداره ثبت شرکت‌ها را که حاوی ماده جدید الحاقیه اساسنامه و انتخابات درمین هیئت مدیره انجمن زکریای رازی بود چاپ و منتشر کردند .

و پیشرفت امور انجمن و ازدیاد تعداد اعضا بویژه در دو سال اخیر این نگرانی را بوجود آورده که دیگر تجمع این عده از برادران در چنین محل کوچک و نامتناسب امکان پذیر نیست بطوریکه عده‌ای از برادران بسیار عزیز ما که از دیر باز متوجه این نقیصه شده بودند در صدد برآمدند محل دیگری که متناسب با تعداد اعضا و انجام کارها باشد تهیه نمایند. جستجوی مکان وسیعتر و آبرومند مصادف با معامله یکی از برادران نسبت به محل فعلی انجمن گردید که امکان تحقق بخشیدن باین آرزوی دیرینه را فراهم می‌ساخته و لذا بازحمات زیاد و صرف مبلغ معتدایی بالاخره محل فعلی که از هر جهت آبرومند و شایسته می‌باشد تهیه گردید که متأسفانه تاکنون بملکیت انجمن در نیامده است.

برای اینکه طبق مقررات قانون بتوان اموال غیر منقول تهیه نمود لازم بود قبلاً انجمن رازی دارای شخصیت حقوقی شود و باین منظور با سعی بلیغ عده‌ای از برادران اساسنامه انجمن طر فداران حکیم زکریای رازی که هدف آن پیش برادران معلوم و روشن می‌باشد و فاقد جنبه انتفاعی است تنظیم گردید و انجمن مزبور در تاریخ ۴۴/۵/۳۵ تحت شماره ۷۰۹ بد ثبت رسید و دارای شخصیت حقوقی شد و باین ترتیب امکان تحصیل اموال غیر منقول برای انجمن فراهم گردید.

از یکسال قبل تاکنون جلسات متعددی تشکیل تا بر نامدای برای تهیه مبلغ لازم جهت خرید این محل تنظیم گردد و تاکنون در حدود ۸۰۰۰۰۰ ریال تهیه و بابت تغییرات ساختمان بمالک طبق مدارک و دفاتر موجود پرداخت گردیده. با مطالعاتی که در ظرف مدت مزبور بعمل آمد معلوم شد برای پرداخت بهای محل و تهیه اثاثیه و مخارج لازم و هزینه‌های بانکی در حال حاضر در حدود ۲۰۰۰۰۰۰ ریال لازم است که جز از طریق توسل به هم‌عالیه برادران عزیز میسر نیست.

در جلسه روز سه شنبه ۲۳ فروردین ۱۳۴۵ که با حضور ۲۰ نفر از اعضاء مؤسس و غیر مؤسس انجمن تشکیل گردیده بود با مطالعه دقیق و با در نظر گرفتن تعداد اعضاء و امکانات مالی آنها اینطور بنظر رسید که اگر حداقل هر يك از برادران ۲۰ هزار

گردیده اجرا میشود .

۱۷- تنصیب داوطلب از طرف محفلی که مطابق قانون تشکیل یافته صورت می‌گیرد ولی با اجازه مخصوص استاد اعظم و سه برادر استاد می‌توان از اجرای این قاعده صرف نظر کرد .

تنصیب در داخل محفل بعد از آزمایشهای سخت و سئوالهایی که در اثنای تنصیب بدعمل می‌آید صورت می‌گیرد .

وقتی که بعد از تنصیب راجع به داوطلب مشورت می‌شود لنگی که از پوست گوسفند سفید و بدشکل مستطیل بعرض ۳۰ سانتیمتر و طول ۳۸ سانتی متر است به کمر او می‌بندند و لنگ مبتدی نامیده می‌شود کمر بندی هم از نواری سفید دارد لنگ کارگر مانند مبتدی است ولی در نزدیکی دو گوشه پائین آن دو ناگل از ابریشم سبز باز وجود دارد .

لنگ استاد هم مانند لنگ کارگر است و حاشیه‌ای از ابریشم به عرض ۴ سانتی متر و رنگ سبز باز دارد روی آن از طرف بالا یک قطعه پوست است که دارای حاشیه‌ای از ابریشم به عرض سه سانتی متر و گل سومی که در وسط مثلث می‌باشد و نیز دنباله‌هایی از کلابتون دارد که عرض هر یک ۴ سانتیمتر است و روی آن دو ناگل بوسیله نواری از همان رنگ آویزان میباشد. کمر بندی هم از ابریشم زرد دارد و پشت آن سیاه است .

حق درخواست ۲۵۰ ریال ، حق تنصیب ۱۰۰۰ ریال ، حق گواهی استادی ۱۵۰ ریال .

حق درجه کارگری دو پهلوی طلا و حق درجه استادی ۳ پهلوی طلا. محفل مطابق میل خود می‌تواند مبلغ را زیاده‌تر کند ولی بهیچ وجه کم کردن آن ممکن نیست .

ریال نقداً با اقساط ماهیانه (باسفته) پرداخت و نعهد نمایند با وجوهی که با همتهای عالی برادران دیگر که دارای قدرت مالی بیشتر می باشند جمع آوری یا تعهد شود خواهند توانست انجمن و مالک محل را از مضیقه مالی رهایی بخشند و مرکزی را که از روی نقشه صحیح و هم آهنگ با منویات انجمن ساخته و پرداخته شده است نگاهداری نمایند، ضمناً باستحضار برادران عزیز می رساند که انجمن با تهیه این محل مرکزی هم برای دیدار دست جمع برادران و دیدن و بازدید اعیان فراهم ساخته و در نظر دارد وسائل پذیرائی نهار و شام و بوفه آبرومند تهیه نماید که اقبال برادران ماهی چندبار بتوانند نهار یا شام دوستانه و برادرانه در آنجا صرف نمایند.

برای انجام مقاصد فوق دست توسل به عنایت برادران عزیز دراز کرده و بوسیله برادران علاقمند که از راه محبت و اشتیاق عهده دار جمع آوری وجوه و سفتهای شده اند بشما مراجعه خواهند شد و یقین دارد که همت عالی و تصمیم شایسته شما انجمن را در راه مقصودی که در جهت نفع برادران و حفظ آبروی آنها است موفق خواهد ساخت.

انجمن طرفداران حکیم زکریای رازی

در سال ۱۳۴۳ (۱۹۶۴-م)، سازمانهای فراماسونری

انجمن زکریای انگلیسی، در صدد برآمدند نام باشگاه رازی را به «انجمن رازی

طرفداران حکیم زکریای رازی» تغییر داده و همه فعالیتها و دعوتنامهها و کارهای ماسونی لزهای تابعه را تحت عنوان

نام جدید از سر گیرند. برای انجام این منظور از بیست و سه نفر از فراماسونها عضو لژ تهران - که نخستین لژ انگلیسی در ایران است دعوت بعمل آمد، و آنان بدین شرح و بدعنوان هیئت مدیره انتخاب شدند:

۱- دکتر احمد امامی - ۲- دکتر احمد علی احمدی - ۳- دکتر محمد حسن

توران - ۴- رضا جعفری - ۵- مهندس حسین شقایق - ۶- دکتر پرویز کاظمی - ۷-

حسین اشرف سمنانی - ۸ - حسنعلی حکمت - ۹ - مصطفی عامری - ۱۰ - دکتر غلامرضا کیان - ۱۱ - حاج سید ذبیح‌الله ملکپور - ۱۲ - حسن صابرزاده - ۱۳ - عباسقلی عرب شیبانی - ۱۴ - دکتر علی اصغر خشایار - ۱۵ - دکتر احمد علی آبادی - ۱۶ - محمد مجلسی - ۱۷ - اسدالله موسوی - ۱۸ - دکتر علی پرتو - ۱۹ - دکتر مهدی ذوالریاستین - ۲۰ - دکتر رحمت مرشدزاده - ۲۱ - عیسی بهزادی - ۲۲ - محمد تقی خستو - ۲۳ - فتح‌الله فرود .

هیئت مؤسس ، نخستین جلسه انجمن حکیم زکریای رازی را روز ششم اسفند ۱۳۴۳ - در محل محفل فراماسونری انگلیسی واقع در خیابان انوشیروان دادگر تشکیل داد و افراد زیر را به عنوان هیئت مدیره انجمن انتخاب کرد :

هیئت مدیره اصلی : مهندس حسین شقاقی - فتح‌الله فرود - ذبیح‌الله ملک - پور - محمد مجلسی - مصطفی عامری

اعضاء علی البدل : دکتر احمد امامی - رضا جعفری - اسدالله موسوی .

بازرسان : دکتر علی اصغر خشایار - عباسقلی عرب شیبانی

اعضاء هیئت مؤسس و هیئت مدیره پس از اینکه انتخاب شدند ، سه نسخه صورت مجلس تأسیس انجمن را امضاء کردند که دو نسخه آنرا طبق ماده ۱۲۷ اساسنامه برای کسب اجازه به شهربانی کل کشور - اداره ثبت شرکتها فرستادند و نسخه سوم را برای بایگانی در لژ فراماسونری تهران ضبط کردند .

همانطوریکه قبلاً گفته شد ، فراماسونها وقتی تصمیم می‌گیرند ،

شعبه انجمن رازی در یکی از شهرها لژ ماسونی تأسیس کنند ، قبلاً در آن محل

در خوزستان «باشگاه» و «باشگاه» ماسونی بوجود می‌آورند ، که ظاهر هیچ ارتباطی

با سازمان پنهانی و مخفی ماسونی ندارد . این تشکیلات که

در سازمان های دولتی ، شهربانی و اداره ثبت شرکتها به ثبت می‌رسد و برای فعالیت

آنها کسب اجازه رسمی می‌شود، پایه و اساس فعالیت‌های بعدی فراماسونی خواهد بود، و لژهای انگلیسی که همواره سعی دارند در مناطق نفتی لژهای ماسونی تأسیس و اعضاء این لژها را حافظ منافع غارتگران نفت نمایند، موفق شدند از استاد اعظم گراند لژ اسکاتلند اجازه تأسیس لژی بنام (خوزستان شماره ۱۶۲۳) را در شهر اهواز کسب کنند. قبل از تأسیس و یا باصطلاح فراماسونها «تنصیب و یا تقدیس» لژ مذکور ابتدا شعبه انجمن رازی را در این شهر بوجود آوردند. اجازه تأسیس لژ مذکور روز ۲۲ مرداد ۱۳۴۶ از طرف هیئت مدیره انجمن رازی صادر شده و روز دهم آذر ۱۳۴۶ به نصراله آذری عضو مؤسس لژهای فراماسونهای تهران و کورش اختیار داده شد که شعبه انجمن را در اهواز به ثبت برساند آگهی ثبت و تأسیس این انجمن روز ۱۴ اسفند ۱۳۴۶ در روزنامه صدای مردم منتشر گردید، که تا امروز نیز این انجمن در آن شهر فعالیت می‌کند.

پس از انتشار آگهی ثبت «انجمن زکریای رازی» در روزنامه‌ها،

انتقاد از مؤسین آقای محمد جناب زاده که از محققان و نویسندگان ایران

انجمن رازی است و سال‌ها در رأس مقام‌های قضائی در دادگستری ایران

بوده و هت، يك مقاله انتقادی در باره تشکیل انجمن مذکور بوسیله اشخاصی که نام

آنها در آگهی برده شده بود، نوشت. ایشان بدون اینکه از هویت و هدف اصلی

فراماسونها اطلاع داشته باشد، در روزنامه کوشش (۱) چنین می‌نویسد:

یکی از دوستان نقل می‌نمود که انجمنی بنام (انجمن طرفداران

انجمن نوزاد حکیم حکیم زکریای رازی) تشکیل شده و از اداره ثبت شرکت‌ها

زکریای رازی؟ و مالکیت صنعتی تقاضای ثبت رسمی شده است.

پرسیدم فرض از تشکیل چنین انجمنی آنچه با چنین نام چه

می‌باشد؟

ایشان اظهار داشتند که موضوع بزرگداشت عالم و فیلسوف و طبیب عالیقدر

ایران محمد زکریای رازی و ترویج کتب و کشفیات عالم مزبور در ایران و جهان است .

گفتم البته آقایان مؤسسين انجمن می دانند که زکریا بنا به تحقیق کمال و معرفتی نداشته، و بهمین دلیل فرزند خود (محمد) را دنبال کسب و کاری مانند زرگری و صرافیه و غیره گسیل داشته است و این اشتباه را که در عنوان انجمن شده در بیان موضوع با افزایش کلمه (محمد) مرتفع نموده اند .

دوست من عده ای از اعضاء انجمن را معرفی نمود .

نخست چنین گمان داشتم که انجام این کار مهم مشترك را باید اهل فن یعنی پزشکان حاذق و روانشناسان و آگاهان بعلوم طب نطنانی و داروشناسی و دانشمندان حکمت و فلسفه بعهده گرفته باشند و جای بسی خوشوقتی و مباهات است که چنین کاری بمرحله عمل رسیده و ما را در آینه نزدیک از تبعات خاورشناسان که بالاخره از روی ناچاری و پراکندگی منابع تحقیق نزد ما نیازمند آنان نموده است و اقوالشان برای عموم خواه دلیل و حجت قرار گرفته و طوعا و کرها باید آنچه گفته اند و نوشته اند بپذیریم آسوده خواهد ساخت و برآستی چرا باید ما بزرگان خودمان را از حکماء و عرفا و ادبا و شعرا و اطباء و هنرمندان و نقاشان و معماران و مهندسان از دریچه دیدگان بیگانگان بشناسیم ؟ این اقدام کار بسیار مفید و ثمر بخشی است و البته مستلزم دقت و فرصت زیاد و مخارج لازم و اطلاعاتی عمیق و جامع و عشقی سوزان در همه آنها در مورد محمد زکریای رازی بلکه نسبت بتمام بزرگان این سرزمین بایک روش صحیح که اصول و نوع عمل و تحقیق را دیگران که در این کار بر ما پیشی گرفته اند نشان داده و در حقیقت راه را تا درجه هموار ساخته اند .

ولی اگر بخواهیم تسلیم نظرات دیگران شویم و کارهای شده را بصورت ناقص و تبلیغاتی در آوریم بیفائده بلکه زیان آور است .

نام کسانی را که مؤسس این انجمن شده اند غالباً شنیده ایم ولی تخصص و اطلاعات هر يك از آقایان که بعنوان هیئت مدیره معرفی شده اند در رشته ها و علوم و کارهای

دیگری است که ارتباطی با موضوع سخن درباره محمد زکریای رازی ندارد . ولی این گمان و پندار موجود است که شاید ۲۱ نفر دیگر که نامشان درج شده از میان دانشمندانی واجد صلاحیت برگزیده شده باشند و در غیر این صورت اشتغال باین کار علاوه بر آنکه آنها را از اشتغال و هنر مخصوص خودشان باز می‌دارد در این راهی که پیش گرفته‌اند توفیقی نخواهند یافت مگر آنکه (عمودبالله) در رشته های پزشکی و ادبی و فلسفه ایرانی هم قصد انحصار و احتکار در میان باشد تا بعنوان تشکیل انجمن طرفداران فلان دانشمند سایر دانشجویان و فرهنگ‌پژوهان از مطالعه و مراجعه و مباحثه و اظهار نظرفی‌المثل درباره محمد زکریای رازی ممنوع باشند و تحقیقات و نوشته‌های آنان تا وقتیکه مورد تأیید واقع نشود در مطبوعات منعکس نگردد .

دوست من گفت این بدگمانی شما برای چیست ؟

گفتم ما رگزیده از ریسمان سیاه می‌ترسد و من ایام و روزگارانی را دیدم که هنگامیکه می‌خواستیم درباره آثار سعدی بحث کنیم کتاب بنویسم مواجه با طلسمات عجائب و هفت‌خوان رستم گشتم و راهنمایان نامه نگاری برای اینکه مهر (روا) روی نوشته‌های من بزنند حتی گفته سعدی را هم اصلاح می‌نمودند و قسمت زیادی از اثر و نظم استاد سخن را حذف می‌کردند...

در هر حال اگر در زیر نام انجمن قصد تجارت در میان است امری جداگانه است .

ولی تحقیق و تدقیق در آثار رازی و سایر بزرگان ثبت رسمی و انحصاری نمی‌خواهد کاشفان و مخترعان و هنرمندان و مؤلفان و محققان حق دارند از قانون مالکیت صنعتی بهره‌مند شوند و طلب انحصار نمایند .

ولی هیچ قانونی اجازه نمی‌دهد که جمعی بیابند و بعنوان طرفداران حکیم زکریای رازی در بست مالک تألیفات و تحقیقات (محمد زکریای رازی) شوند و زیر

این نام عکس‌العکس بوجود آید که هیچکس درباره این مرد بزرگ افتخار ایران و سرشناس در فرهنگ جهان در کشور ما وارد بحث و مطالعه نگردد و تنها خاورشناسان که اجبار به متابعت از این حق انحصاری انجمن ندارند کماکان در کار خویش آزاد و دستشان باز باشد.

در فراخنای جهان متمدن که از برکت تعمیم فرهنگ دیو خود خواهی و نادانی فراری شده هنوز انحصار طلبی و احتکار موروثی با انواع و اشکال برنگ روز در افکار و اخلاق افراد باقی است.

شاهنشاه بزرگ ما با انقلاب ششم بهمن ۱۳۳۱ هر نوع انحصار منموم را درهم شکستند و به همه افراد آزادی عطا فرمودند که هر کس در شغل و مقام خود روی دانائی و عقل و خرد پیش برود و بمدارج لیاقت و شایستگی خود برسد.

اما کسانی در میان ما وجود دارند که برای نوید نمودن نسل جوان و محرومیت آنان از تعلیمات عالیّه حتی حق تحقیق مستقل درباره بزرگان نقشه های عجیب و غریب طرح می کنند.

البته این نقشه های انحصار طلبی نقش بر آب است و هیچکس حق ندارد فرهنگ و آثار بزرگان را هر چند به ثبت رسمی برسد حق مطلق خود بداند و چرا باید اشخاصی که در کارهای خاصی صلاحیت دارند از دائره خویش کام فرائض بگذارند و بکارهای افراد صالح دستبرد بزنند؟

اگر در جامعه ما مانند جوامع مترقی هر کس بکار خود مشغول باشد و همه نخواهند همه کاره، ولی وقتی فی‌المثل عطار سیمان و هندوانه و منسوجات می فروشند و دارو فروش کتاب فروشی را هم ضمیمه کار خود می نمایند نه عطار در کارش توفیق پیدا می کند نه دارو فروش و کذا فعل و تفعل.

(پایان)

اینک عین اساسنامه انجمن را نقل می کنیم :

اساسنامه

ماده ۱ - اسم - انجمن طرفداران حکیم زکریای رازی می باشد که بطور اختصار انجمن رازی نامیده می شود.

ماده ۲ - موضوع انجمن - عبارت از بزرگ داشتن عالم و فیلسوف و طبیب عالیقدر ایرانی محمد زکریای رازی و ترویج کتب و کشفیات علمی عالم مزبور در ایران و در جهان .

ماده ۳ - مدت انجمن - از تاریخ تأسیس (اول اسفند ۱۳۴۳) نامحدود است.

ماده ۴ - مرکز انجمن - تهران و نشانی فعلی آن خیابان شاهرضا - خیابان انوشیروان دادگر کوی دست چپ شماره ۶۶ و در صورت اقتضا شعب آن در شهرستانها و سایر کشور های خارجی با اجازه قبلی مقامات صالحه قانونی کشور امکان پذیر خواهد بود .

ماده ۵ - انجمن دارای شخصیت حقوقی بوده و بهیچوجه جنبه انتفاع مادی برای مؤسسين و اعضاء آن ندارد ولی می تواند باتصویب هیئت مدیره هدیه یا هبه قبول نماید و برای تأمین موضوع و منظور خود معاملات حقوقی انجام دهد و مدعی یا طرف دعوی واقع شود .

ماده ۶ - هر شخصی که دارای حسن اخلاق و رفتار بوده و علاقمند بموضوع انجمن باشد می تواند باتصویب هیئت مدیره یا هیئت هاییکه از طرف این هیئت مأمور شده باشند به عضویت انجمن پذیرفته شود .

ماده ۷ - هیئت مؤسسين مرکب از ۲۳ نفر است که ذیل این اساسنامه را اعضاء نموده و صورت اسامی آنها در ذیل صورت مجلس اولین جلسه هیئت مؤسس نیز ذکر خواهد شد . این هیئت از این ببعده در این اساسنامه شوری نامیده می شود .

ماده ۸ - سازمان انجمن عبارت است از :

۱ - شوری

۲ - هیئت مدیره .

۳ - مدیر عامل .

۴ - هیئت نظار یا بازرسان .

ماده ۹ - شوری از اشخاص مذکور در ماده ۷ تشکیل و در صورت فوت یا استعفا هر يك جانشین او از طرف شورای مزبور در جلسه‌ای که منظمأ تشکیل شده باشد برای اکثریت دو سوم (دو ثلث) نسبت بتعداد کل انتخاب خواهد شد و تعداد اعضاء شوری علاوه بر مؤسسين بر حسب احتیاج به پیشنهاد هیئت مدیره و به ترتیب مزبور قابل افزایش است .

ماده ۱۰ - کلیه معاملات غیر منقول بنام انجمن باید بتصویب شوری رسیده باشد ولی سایر معاملات ضروری انجمن بتصویب هیئت مدیره و یا در حدود اختیار اتیکه هیئت مدیره بدهد انجام خواهد یافت .

ماده ۱۱ - شوری در هر سال لااقل یکبار برای شنیدن گزارش هیئت مدیره و بازرسان و تصویب تر از نامه و بر نامه عمل انجمن و انتخاب بازرسان تشکیل و همچنین در هر موقع که هیئت مدیران (با اکثریت آراء) یا هیئت بازرسان (باتفاق آراء) و یا يك ربع تعداد اعضاء شوری ضروری دانسته و دعوت نمایند تشکیل می گردد .

تبصره - حضور دو ثلث اعضاء برای رسمیت باقتن جلسه شوری ضروری است و تصمیمات با اکثریت آراء حضار اتخاذ می گردد ولی چنانچه برای موضوعی دعوت بعمل آید و در مرتبه اول اکثریت دو سوم حاصل نشود جلسه بعد بفاصله لااقل ده روز بوسیله دعوت نامه و اعلان در روز نامه کثیرالانتشار دعوت می شود و در این جلسه با هر تعداد از اعضاء که حضور یابند تصمیمات با اکثریت آراء حضار اتخاذ می گردد باستثنای تغییر اساسنامه و انحلال انجمن و تعیین عضو جدید شوری که این موضوعات در همین جلسه بدون موافقت دو ثلث از تعداد اعضاء شوری میسر نخواهد بود و در هر دعوت که از این شوری بعمل می آید باید دستور جلسه در دعوتنامه قید گردد .

ماده ۱۲ - هیئت مدیره و بازرسان انجمن از طرف شوری از بین اعضاء آن

انتخاب می‌گردند و در مقابل آن مسئول می‌باشند .

ماده ۱۳ - تعداد اعضاء هیئت مدیره پنج نفر است و این هیئت دارای سه نفر اعضاء علی‌البدل نیز خواهد بود و کلیه آنها برای مدت سه سال انتخاب می‌گردند و در صورت فوت یا استعفای هر يك در ظرف سه سال جانشین او نیز باید از طرف شوری انتخاب گردد .

ماده ۱۴ - هیئت مدیره مسئول حسن انجام امور انجمن بوده و لااقل ماهی یکبار تشکیل جلسه می‌دهد و در اولین جلسه باید از بین اعضاء خود یک نفر رئیس - یک نفر دبیر و یک نفر خزانه‌دار برای انجمن انتخاب نماید و همچنین باید در همین جلسه یک نفر مدیر عامل برای انجمن یا خارج با رأی مخفی برای مدت سه سال انتخاب گردد .

تبصره - دبیر و خزانه دار در ظرف مدت مأموریت خود جز در صورت فوت یا استعفاء و یا بنا به تصویب شوری قابل تعویض نخواهند بود ولی مدیر عامل در هر موقع از طرف هیئت مدیره قابل تعویض است و نیز هیئت مدیره می‌تواند یک نفر کمک خزانه دار از اعضاء انجمن یا از خارج انتخاب کند .

ماده ۱۵ - هیئت مدیره بدعوت رئیس آن و یا بدعوت دبیر و خزانه‌دار (توأمأ) و یا بدعوت مدیر عامل باید تشکیل گردد . این هیئت با حضور چهار نفر از اعضاء رسمیت یافته و تصمیمات با اکثریت سه نفر اتخاذ می‌گردد و در صورت تساوی آراء تصمیم طرفی که رئیس هیئت مدیره در آن واقع است قابل اجرا خواهد بود .

ماده ۱۶ - مدیر عامل در مقابل هیئت مدیره مسئول است و مأمور حسن اداره انجمن در حدود اختیاراتی که از طرف هیئت مدیره معین می‌شود بوده و مسئول حفظ و حراست کلیه دارائی منقول و غیر منقول انجمن و انتظام امور آن می‌باشد و بر کلیه مستخدمین و حقوق بگیران انجمن ریاست دارد .

ماده ۱۷ - کلیه دریافتیهای انجمن به خزانه‌دار انجمن تحویل و پرداختها با اعضاء خزانه‌دار و مدیر عامل یا رئیس هیئت مدیره انجام می‌پذیرد .

ماده ۱۸ - مدیر عامل با تصویب هیئت مدیره یا در حدود اختیار اینکه بار داده شده حق استخدام برای انجمن دارد ولی پرداخت حقوق باید در حدود بودجه ومصوبات هیئت مدیره باشد و در صورت اختلاف نظری بین مدیر عامل و خزانه دار و همچنین در صورت غیبت هر یک از آنها رئیس هیئت مدیره با اعضاء خود رفع اختلاف نموده و یا بجای یکی از آن دو نفر حوالجات و چکها و اوراق بهادار را اعضاء خواهد نمود .

ماده ۱۹ - کلیه وجوه نقدی انجمن بیش از یک هزار ریال باید بیانگی که مورد تصویب هیئت مدیره واقع باشد سپرده شود و اعضاهای رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل و خزانه دار هر سه بیانگ مزبور معرفی گردد تا چکها با اعضاء دو نفر از آنها قابل پرداخت باشد .

تبصره - مسئول تنظیم ترازنامه سالیانه انجمن مدیر عامل است .

ماده ۲۰ - شوری به پیشنهاد هیئت مدیره یا پنج نفر از اعضاء خود آئین نامه و کمیسیونهایی را که ضروری بدانند تعیین و تصویب خواهد نمود و هیئت مدیره و مدیر عامل مأمور اجرای تصمیمات شورای مزبور می باشد .

ماده ۲۱ - هیئت نظار یا بازرسان مرکب از دو نفر است که از بین اعضاء شوری یا از بین سایر اعضاء انجمن برای مدت یکسال انتخاب می گردند .

ماده ۲۲ - نظار یا بازرسان بکلیه اوراق و اسناد و دفاتر انجمن حق رسیدگی داشته و موظفند این بازرسی را بطور منظم لااقل ماهی یکبار انجام و گزارش سالیانه خود را از برای شوری تهیه و لااقل پانزده روز قبل از تاریخ جلسه سالیانه شوری يك نسخه آنرا در اختیار هیئت مدیره بگذارند و این گزارش باید قبل از تاریخ جلسه سالیانه شوری تهیه و يك نسخه آنرا در اختیار هیئت مدیره بگذارند و این گزارش باید قبل از تصویب ترازنامه و تصویب گزارش هیئت مدیره و در جلسه سالیانه شوری قرائت گردد. بازرسان متفقاً در مواقع پیش آمدهای مهم می توانند هیئت مدیره شوری را برای تشکیل جلسه فوق العاده دعوت نمایند .

مرحوم جواهری دربارهٔ اعضاء لژ همایون چنین گفت :

۴۸۱ عضو لژ مدت ۵ سالی که لژ همایون فعالیت می‌کرد، دو دست و سی و سه

همایون نفر از افراد برجسته کشور را در تهران و ۴۸ نفر را در لژهای

اهواز، تبریز و خرمشهر، اصلاً به عضویت لژ همایون در آوردم

که متأسفانه افساء نام چهار عضو لژ در تهران فعلاً میسر نیست. جواهری دنباله فعالیت لژ را چنین بیان می‌کند :

علی جنجال سه ساله نفت، ما در زیر زمین فعالیت می‌کردیم. در این مدت دوبار مراکز فعالیت لژ ما مورد سوءظن و تعقیب مقامات دولتی قرار گرفت. ولی با کمک دوستانی که در دستگاه دولت و بخصوص شهربانی داشتیم، از تعرض مصون ماند.

بسیاری از کارهای مهم را در جلسات خود حل و فصل می‌کردیم. لژ ما مرکز فعالیت‌های اجتماعی، سیاسی و تعاونی بود و بسیاری از کارهای خیریه و کمک به طبقات مستمند بوسیله ما انجام میشد. وقتی احساس کردیم و بما هشدار دادند که مملکت در خطر است، از فعالیت علیه عناصر و دستجات مخالف کوتاهی ننمودیم.

در تمام مدت پنج‌ساله که لژ کار می‌کرد، دکتر هومن دست راست و سید محمدعلی امام شوشتری دست چپ من میشدند. مهندس اصغر مافی نیز دبیر لژ بود. برای کارهای اداری لژ، جوانی را که شغلش سراجی بود و «اصغر سلسبیلی» نام داشت استخدام کردیم. این جوان که هم‌اکنون در لژ مولوی است، جوانی امین و درستکار بود که هیچگاه خاطره همکاری با او را فراموش نمیکنم.

اشکال بزرگ فعالیت لژ همایون در عضویت اعضاء لژهای چهارگانه ولایات بود. تحقیق دربارهٔ سوابق کسانی که در ولایات می‌بایستی به عضویت قبول شوند، بیشتر وقت ما را می‌گرفت. به همین جهت نتوانستیم، تشکیلات خود را در شهرهایی که در آن شعبات اثر داشتیم گسترش بدهیم.

اگرچه مرحوم جواهری تا زمانی که زنده بود، حاضر نمیشد اسامی همه